

Bc. Tereza Nováková

The genitive as a style marker. Diplomová práce. ÚAJD FF UK. 2018.

Posudek oponenta

Diplomová práce Bc. Terezy Novákové zkoumá užívání syntetického genitivu v současných žurnalistických textech. Práce vychází z předpokladu, že užití syntetického genitivu se v čase mění, a cílem práce je prozkoumat, do jaké míry se použití genitivu v žurnalistickém stylu shoduje s popisem užití této formy v odborné literatuře. Teoretická část se věnuje významu, funkci a užití syntetického genitivu dle odborné literatury a všímá si i rozdílných funkcí syntetického genitivu a analytické formy s předložkou *of*. Praktická část pak prezentuje analýzu 206 konstrukcí obsahujících syntetický genitiv sebraných ze současných žurnalistických textů.

Práce přináší důležité poznatky týkající se sémantického typu substantiva, ke kterému se syntetický genitiv pojí. Analýza naznačuje, že v žurnalistických textech se zkoumaná forma pojí velmi často s kolektivou, ale není neobvyklé ani spojení se substantivou s lokativním nebo temporálním významem. Autorka zkoumá nejen sémantický typ substantiva, ale také syntaktickou komplexitu genitivního výrazu, zakončení na sykavku, sémantický vztah mezi genitivem a jeho řídícím členem, aktuální členění a další faktory. Zdá se, že by práci prospělo omezení na méně zkoumaných znaků, neboť velmi letmá analýza některých z nich nepodává relevantní informace. Konkrétně se jedná především o analýzu užití genitivu se substantivou zakončenými na sykavky, kdy výsledky prezentované v tabulce 5 o užití sykavek se syntetickým genitivem moc nevypovídají – tento jev by bylo lépe zkoumat v kontrastu s analytickým genitivem. Také analýza vztahu aktuálního členění k užití syntetického či analytického genitivu by si zasloužila spíše samostatnou studii. Obecně lze však hodnotit praktickou část analýzy jako zdařilou, přinášející poznatky o užití zkoumaného jevu v žurnalistickém stylu. Kromě výše zmíněného užití genitivu s kolektivou, lokativními a temporálními výrazy lze zmínit také kondenzační funkci, která je specifická právě pro žurnalistický styl.

Hlavním nedostatkem předložené diplomové práce je však nedbalost zpracování. Zdá se, že textu nebylo věnováno dostatečně času. Proto se v něm objevuje velké množství překlepů a dalších formálních chyb (např. „vedoucí“ (titulní strana), čárka místo tečky před novou větou (anotace, 2. řádek), „those or object or partitive“ (3), „personal nouns“ (4), „qualitaively“ (11)). Kromě překlepů obsahuje práce (hlavně v teoretické části) různé strukturní či jazykové nedbalosti: „the only other one existing one“ (2), „and is used as used“ (2), „Another "special cases" of genitive use“ (3). Některé tyto strukturní a jazykové nedbalosti způsobují horší srozumitelnost textu (např. „Biber et al.'s (1999) corpus research shows that genitive density is in news, in accordance with overall density of nouns in the register.“ (6)). Odkazy na literaturu u některých textů chybí nebo jsou formálně nesprávné (např. Rosenbach 2004 zmíněný na str. 7 a 9 není v seznamu literatury uveden, „(Quirk et al. 1985: 321-322) lists the following...“ (5), „An example of this may be X's scale (year)“ (10), „...is further confirmed by Rosenbach (year), who...“ (22)). Chybí seznam zkratk a tabulek, česká anotace kopíruje zadání práce, seznam literatury na konci práce je formálně nekonzistentní a není uspořádán chronologicky.

K obhajobě mám následující otázky:

1. Jak rozumět této větě: „In the beginning of the data gathering individual types were preferred to tokens, yet matching possessors were subsequently added to the data set for the purpose of examination of semantic relationships holding between the constituents of the genitive phrase. The final data set contains 168 types represented by 206 tokens.“ – znamená to, že se během excerptce změnila pravidla? Mohlo to mít vliv na složení vzorku?
2. V tabulkách 1 a 3 nesouhlasí hodnoty pro kolektiva (35 + 22 v tabulce 1 a 51 v tabulce 3 – jedná se o chybu, nebo byly hodnoty pro každou tabulku sčítány jinak?

Závěr:

Přestože obsahová stránka analytické části je zdařilá, z hlediska formálního a jazykového je práce výrazně podprůměrná, pravděpodobně především z důvodu nedostatečné editorské práce. Z těchto důvodů diplomovou práci doporučuji k obhajobě a předběžně hodnotím jako dobrou.